

Ett föredrag med avstamp i en turbulent tid

Europa har upplevt ännu en rekordhet sommar med förödande bränder, uttorkade flodbäddar och en statistiskt säkerställd ökad dödlighet. Vetenskapen är tydlig med att vi aldrig skulle ha drabbats av detta utan den globala uppvärmningen och bruket av fossila bränslen.

I våras då kriget i Mellanöstern blossade upp var rubrikerna svarta om dramatiskt stigande bränslepriser och brist på såväl konstgödsel som plasthandskar. I vår del av världen har larmen tystnat men det vore oklokt att slå sig till ro. Vi sitter alla fast i ett destruktivt beroende av olja, kol och fossil gas. Ett beroende som våra beslutsfattare antingen inte har insett vidden av, eller väljer att blunda inför.

Detta utgör en god illustration av ryggraden i boken *"Klimatet, oljan och tillväxten"*. Utgiven under 2025 har den inte förlorat i aktualitet, tvärtom ger den kött på benen till mycket av det vi ser omkring oss idag och som går att ana runt hörnet.

Med utgångspunkt i välrenommerade statistiska källor över bland annat koldioxidutsläpp, energianvändning och ekonomisk tillväxt tecknas en trovärdig bild av grundpelarna för vår moderna civilisation.

Studier av utvecklingen under de senaste femtio åren ger självfallet inget facit för nästkommande halvsekel, men de historiska erfarenheterna utgör en omistlig kunskapskälla och är en stabil grund när man spanar framåt.

Några av de företeelser som jag belyser:

- Jag relaterar den fossila energin till dagens fossila dominans och illustrerar gapet dem emellan. Och visar varför världens energikonsumtionen – vare sig vi vill det eller ej – är dömd att minska.
- Jag visar på flera avgörande skillnader mellan västvärlden och den stora majoritet som inte är lika lyckligt lottade. Västeuropa ligger bevisligen väl till med sol, vind och elbilar men siffrorna visar att vi inte utgör normen. Vi är undantaget. Och jag visar att Kina inte är en odiskutabel "grön föregångare".
- Jag sätter siffror på (den otillräckliga) frikopplingen mellan ekonomisk tillväxt och CO₂-utsläpp och visar att den "gröna tillväxten" inte var något annat än en seglivad myt.
- Jag ger en indikation på när flödet ur de fossila kranarna kan komma att sina. Och argumenterar för att det inte kommer att rädda klimatet men riskerar välfärd, demokrati och fred.
- Jag belyser den oundvikliga konflikten mellan en snabb elektrifiering och återvinning av kritiska råvaror.
- Jag lutar mig mot både filosofer och naturvetare när jag bestämt hävdar att tillväxt aldrig kan vara ett normaltillstånd. Det är med nödvändighet en övergående händelse.

<https://forfattarformedling.se/forfattare/stellan-tengroth/>

Mail .: stellan.tengroth@gmail.com

Tel . .: 0706 – 72 71 62

<https://www.tillvaxtreflektera.se/foredrag/>

Allt hänger samman

I "*Klimatet, oljan och tillväxten*" lyser de svepande adjektiven och de ljusa politiska visionerna med sin frånvaro. Istället tar boken spjörn mot trovärdig statistik, grundläggande fysik och skarpt utmejslade siffror.

Sedan årtionden är sambanden mellan de fossila bränslena och den globala uppvärmning en väletablerad sanning. Dessa illustreras i boken och utgör ett ständigt närvarande bakgrundsbrus, men den andra sidan av myntet har alltför ofta hamnat i skymundan.

Det går inte att blunda inför att oljan, kolet och den fossila gasen har varit en förutsättning för den ekonomiska tillväxten och avgörande för det moderna samhället som i sitt sköte rymmer så mycket gott. Även om det, av flera skäl, är oundvikligt att lämna den fossila epoken kommer det inte att ske utan smärtsamma uppoffringar.

Såväl de fossila bränslena som de metaller som utgör kärnan i mycket av den "gröna omställningen" är, per definition, ändliga resurser. Ett oavvisligt faktum som granskas och som visar att utvinningen av dessa inom en överblickbar framtid kommer att passera en topp.

Inom både politiken, näringslivet och miljörörelsen ställs hoppet till ny smart och fossilsnål teknik, men som regel lyser den kritiska blicken med sin frånvaro. I skarp kontrast till detta visar bokens analyser att "grön teknik" likt elbilar, vätgaslagring och fossilfri energi, visserligen öppnar nya möjligheter, men att de är otillräckliga för att hålla klimat-, resurs- och energikriserna stången.

I avsaknad av ett okomplicerat och "lyckligt slut" utmynnar det hela i en maning att stärka förmågan att hantera störningar och kriser. Kriser som vi inte känner till vare sig karaktär, omfattning eller tidpunkt. Resiliens borde vara ledordet framför andra!

Det finns många som skriver om miljö, klimat och hållbarhet. En del, kanske rent av majoriteten, blundar med ett öga, är oförmögna att räkna och har svårt med pedagogiken. Stellan Tengroth tillhör inte en av dem. Vilket han återigen visar, denna gång i boken *Klimatet, oljan och tillväxten*.

//Birger Schlaug

Min bakgrund är civilingenjörens med ett yrkesliv präglad av beräkningar och analyser inom såväl det privata näringslivet som i det offentliga.

Sedan drygt femton år har jag intresserat mig för problemkomplexet miljö, energi och tillväxt.

Tidigare utgivning innefattar bland annat "*Tillväxt till döds*" och "*Att svära i kyrkan – tjugofyra röster om evig tillväxt på en ändlig planet*".

Stellan Tengroth

ISBN 978-91-981467-3-8

<https://www.tillvaxtreflektera.se/bocker/klimatet-oljan-och-tillvaxten/>

Tillväxt-reflektera

